

KONWENCJA HANDLOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą, podpisana w Ottawie dnia 3 lipca 1935 r.
(Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dnia 20 lutego 1936 r. — Dz. U. R. P. Nr. 15, poz. 135).

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
M Y, I G N A C Y M O Ś C I C K I,
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

W dniu trzecim lipca tysiąc dziewięćset trzydziestego piątego roku, podpisana została w Ottawie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Jego Brytyjskiej Mości w Dominjonie Kanady, konwencja handlowa z dołączonemi do niej listami towarowemi A i B o następującem brzmieniu dosłownem:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, i Jego Królewska Mość, Król Wielkiej Brytanji, Irlandji i Brytyjskich Dominjonów Zamorskich, Cesarz Indyj, w imieniu Dominjum Kanady, pragnąc ułatwić i rozszerzyć stosunki handlowe, istniejące pomiędzy Polską a Kanadą, postanowili zawrzeć w tym celu Konwencję Handlową i wyznaczyli jako swych pełnomocników:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:

Doktora Jerzego ADAMKIEWICZA, Konsula Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej dla Kanady i Nowej Fundlandji;

Jego Królewska Mość, Król Wielkiej Brytanji, Irlandji i Brytyjskich Dominjonów Zamorskich, Cesarz Indyj, za Dominjum Kanady:

Jaśnie Wielmożnego Richard BEDFORD BENNETT, Prezesa Rady Ministrów, Prezydenta Tajnej Rady i Sekretarza Stanu dla Spraw Zagranicznych,

Wielmożnego Pana Richard BURPEE HANSON, Ministra Handlu;

KTÓRZY, po wzajemnej wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i należyte co do formy, zgodzili się na następujące postanowienia:

Artykuł 1.

Artykuły, stanowiące produkty naturalne lub wyroby przemysłowe Kanady, nie będą podlegały przy przywozie do Polski cłom lub opłatom innym albo wyższym aniżeli te, które opłacają podobne artykuły, stanowiące produkty naturalne lub wyroby przemysłowe jakiegokolwiek innego obcego państwa, przytem artykuły, wyliczone w załączniku „A” niniejszej Konwencji, stanowiące produkty naturalne lub wyroby przemysłowe Kanady, nie będą podlegały, przy przywozie do Polski, cłom wyższym, niż te, które są wyszczególnione w powyższym załączniku, i będą podlegały najniższemu stawkom celnym, które Polska przyznałaby analogicznymi artykułom jakiegokolwiek innego obcego państwa.

Artykuł 2.

Postanowienia art. 1-go niniejszej Konwencji nie rozciągają się na:

- (a) Przywileje, które są lub mogą być w przyszłości przyznane przez Polskę ruchowi wyłącznie pogranicznemu w strefie nieprzekraczającej szerokości 15 kilometrów z każdej strony granicy celnej;
- (b) Przywileje, przyznane przez Polskę trzeciemu państwu z tytułu Unji Celnej z owym państwem;
- (c) Przywileje i ułatwienia celne, które w przyszłości mogą być przyznane przez Polskę—Estonji, Łotwie, Litwie lub Finlandji, dopóty dopóki takie przywileje nie zostaną przyznane jakimukolwiek innemu państwu;

The President of the Republic of Poland, and His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British dominions beyond the Seas, Emperor of India, in respect of the Dominion of Canada, being desirous of facilitating and extending the commercial relations existing between Canada and Poland, have resolved to conclude a Convention of Commerce for this purpose, and have appointed as their plenipotentiaries:

The President of the Republic of Poland:

Doctor Jerzy ADAMKIEWICZ, Consul General of the Republic of Poland for Canada and Newfoundland;

His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British dominions beyond the Seas, Emperor of India, for the Dominion of Canada:

The Right Honourable Richard BEDFORD BENNETT, Prime Minister, President of the Privy Council and Secretary of State for External Affairs;

The Honourable Richard BURPEE HANSON, Minister of Trade and Commerce;

WHO, after having communicated to each other their respective full powers, found to be in good and due form, have agreed upon the following Articles:

Article 1.

Articles produced or manufactured in Canada shall not, on importation into Poland, be subjected to other or higher duties or charges than those paid on the like articles produced or manufactured in any other foreign country; at the same time the articles enumerated in Schedule A to this Convention, produced or manufactured in Canada, shall not, on importation into Poland, be subjected to higher duties than those specified in the said Schedule and shall be subjected to the lowest rates of duty which Poland may grant to any other foreign country on the like articles.

Article 2.

The stipulations of Article 1 of this Convention shall not extend:

- (a) To privileges which are or hereafter may be granted by Poland to purely border traffic within a zone not exceeding 15 kilometres wide on either side of its customs frontier;
- (b) To privileges granted by Poland to a state by virtue of a Customs Union with that state;
- (c) To tariff preferences or customs facilities which hereafter may be granted by Poland to Estonia, Latvia, Lithuania or Finland so long as such privileges are not accorded to any other state;

(d) System kontyngentowo-celny, czasowo ustanowiony pomiędzy Polskim Górnym Śląskiem a Niemieckim Górnym Śląskiem na zasadzie Niemiecko-Polskiej Konwencji dotyczącej Górnego Śląska, podpisanej w Genewie dnia 15-go maja 1922 r.

Artykuł 3.

Artykuły, stanowiące produkty naturalne lub wyroby przemysłowe Polski, nie będą podlegały przy przywozie do Kanady cłom lub opłatom innym albo wyższym aniżeli te, które opłacają podobne artykuły, stanowiące produkty naturalne lub wyroby przemysłowe jakiegokolwiek innego obcego państwa, przytem artykuły, wyliczone w załączniku „B” niniejszej Konwencji, stanowiące produkty naturalne lub wyroby przemysłowe Polski, nie będą podlegały przy przywozie do Kanady cłom wyższym, niż te, które są wyznaczonione w powyższym załączniku, i będą podlegały najniższemu stawkom celnym, które Kanada przyznałaby analogicznym artykułom jakiegokolwiek innego obcego państwa.

Artykuł 4.

Aby artykuły, stanowiące produkty naturalne lub wyroby przemysłowe Kanady, mogły korzystać z dobrodziejstw ulg celnych zastrzeżonych w art. 1 niniejszej Konwencji, winny być przewożone bez przeładunku okrętowego z portu kanadyjskiego lub też z portu kraju, korzystającego w Polsce w dziedzinie taryfowej z traktowania na zasadzie największego uprzywilejowania, do jednego z portów polskiego obszaru celnego.

Nawzajem, aby artykuły, stanowiące produkty naturalne lub wyroby przemysłowe Polski, mogły korzystać z dobrodziejstw ulg celnych, zastrzeżonych w art. 3 niniejszej Konwencji, winny być przewożone bez przeładunku okrętowego z portów polskiego obszaru celnego lub też z portu kraju, korzystającego z brytyjskiej taryfy preferencyjnej lub pośredniej, do kanadyjskich portów morskich, na jeziorach i rzecznych.

Zastrzeża się jednakże, że artykuły, stanowiące produkty naturalne lub wyroby przemysłowe Polski, przy przywozie do Kanady, oraz artykuły, stanowiące produkty naturalne lub wytwory przemysłowe Kanady, przy przywozie do Polski, nie będą podlegały pod względem przesyłki bezpośredniej warunkom innym lub cięższym, niż te, które są stawiane w odniesieniu do podobnych artykułów, przywożonych z jakiegokolwiek innego obcego kraju.

Artykuł 5.

Żaden zakaz lub ograniczenie nie będzie utrzymane lub nakładane przez jedną z Wysokich Umawiających się Stron przy przywozie jakiegokolwiek artykułu, stanowiącego produkt naturalny lub wyrób przemysłowy terytorjów drugiej Strony, jeżeliby ten zakaz lub ograniczenie nie były również rozciągnięte na przywóz podobnych artykułów, stanowiących produkty naturalne lub wyroby przemysłowe jakiegokolwiek innego obcego kraju.

(d) To the regime for duties and quotas established temporarily between Polish Upper Silesia and German Upper Silesia by virtue of the German - Polish Convention concerning Upper Silesia, signed at Geneva on May 15th, 1922.

Article 3.

Articles produced or manufactured in Poland shall not, on importation into Canada, be subjected to other or higher duties or charges than those paid on the like articles produced or manufactured in any other foreign country; at the same time the articles enumerated in Schedule B to this Convention, produced or manufactured in Poland, shall not, on importation into Canada, be subjected to higher duties than those specified in the said Schedule, and shall be subjected to the lowest rates of duty which Canada may grant to any other foreign country on the like articles.

Article 4.

To enjoy the benefits of the tariff advantages provided for in Article 1 of this Convention, articles, produced or manufactured in Canada, shall be conveyed without transshipment from a Canadian port or from a port of a country enjoying most-favoured-nation treatment in tariff matters in Poland into a port or ports of the Polish Customs Territory.

Reciprocally, to enjoy the benefits of the tariff advantages provided for in Article 3 of this Convention, articles, produced or manufactured in Poland, shall be conveyed without transshipment from a port or ports of the Polish Customs Territory or from a port of a country enjoying the benefits of the British Preferential or Intermediate Tariff, into a sea, lake or river port of Canada.

Provided, however, that articles produced or manufactured in Poland, on importation into Canada, and articles produced or manufactured in Canada, on importation into Poland, shall not be subjected to other or more onerous conditions with respect to direct shipment than are imposed on the like articles imported from any other foreign country.

Article 5.

No prohibition or restriction shall be maintained or imposed by either of the High Contracting Parties on the importation of any article the produce or manufacture of the territories of the other Party which shall not equally extend to the importation of the like articles being the produce or manufacture of any other foreign country.

Postanowienie to nie będzie się odnosiło do istniejących lub mogących być w przyszłości wprowadzonymi zakazów lub ograniczeń przywozu lub wywozu, jeżeli one dotyczą:

- (a) Porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego lub zewnętrznego państwa;
- (b) Zdrowotności publicznej lub środków bezpieczeństwa przeciwko chorobom zwierząt i roślin;
- (c) Towarów stanowiących przedmiot monopolu państwowego.

W wypadku, kiedy pozwolenia przywozowe wymagane są przy przywozie jakiegokolwiek rodzaju towarów na terytoriach jednej z Wysokich Umawiających się Stron, ogólne warunki dotyczące procedury uzyskiwania pozwoleń na przywóz towarów, nie mogą być mniej korzystne niż te, jakie są wymagane w wypadku podobnych towarów, stanowiących produkt naturalny lub wyrób przemysłowy jakiegokolwiek innego obcego kraju.

Artykuł 6.

Artykuły, stanowiące produkty naturalne lub wyroby przemysłowe terytoriów jednej z Wysokich Umawiających się Stron, wywożone na terytorja drugiej Strony, nie będą podlegały cłom lub opłatom wywozowym innym, bądź wyższym niż te, które są opłacane za podobne artykuły, wywożone do jakiegokolwiek innego obcego kraju.

Również żaden zakaz lub ograniczenie, z wyjątkiem wymienionych w art. 5 niniejszej Konwencji, nie będą utrzymane, bądź stosowane przy wywozie jakiegokolwiek artykułu z terytoriów jednej z Wysokich Umawiających się Stron na terytorja drugiej Strony, któreby nie były również rozciągnięte na wywóz podobnych artykułów do jakiegokolwiek innego obcego kraju.

Artykuł 7.

Artykuły, stanowiące produkty naturalne lub wyroby przemysłowe terytoriów jednej z Wysokich Umawiających się Stron, przechodzące tranzytem przez terytorja drugiej Strony, zgodnie z prawami tego kraju, będą wzajemnie wolne od wszelkich opłat tranzytowych, czy przechodzą bezpośrednio, czy też kiedy są w czasie tranzytu wyładowane, składowane lub ponownie załadowywane.

Artykuł 8.

Podatki i opłaty wewnętrzne, które są lub mogą być następnie pobierane na terytoriach każdej z Wysokich Umawiających się Stron na rzecz Państwa lub władzy lokalnej bądź innej organizacji — od produkcji, wyrobu, sprzedaży lub konsumpcji towarów, nie będą dotyczyły pod żadnym pozorem towarów jednej Strony, wywożonych na terytorja drugiej Strony, w większej rozciągłości lub w sposób bardziej krępujący, niż towarów tego samego rodzaju, które są produktem naturalnym lub wyrobem przemysłowym drugiej Strony.

Artykuły stanowiące produkty naturalne lub wyroby przemysłowe jednej z Wysokich Umawiających się Stron, przywiezione na terytorja drugiej

This provision shall not be applicable to prohibitions or restrictions, which already exist or may be imposed in future on importation or exportation, provided that such prohibitions or restrictions are issued with regard to:

- (a) Public order or the internal or external security of the state;
- (b) Public health or the protection of animals or plants against disease;
- (c) Articles constituting a state-monopoly.

In the event of import licences being required for the importation of any class of goods into the territories of either of the High Contracting Parties, the general conditions of procedure under which licences may be obtained for the importation of such goods shall not be less favourable than those applied in the case of similar goods the produce or manufacture of any other foreign country.

Article 6.

Articles produced or manufactured in the territories of either of the High Contracting Parties, exported to the territories of the other, shall not be subjected to other or higher export duties or charges than those paid on the like articles exported to any other foreign country.

Nor shall any prohibition or restriction, with the exception of those enumerated in Article 5 of this Convention, be maintained or imposed on the exportation of any articles from the territories of either of the High Contracting Parties to the territories of the other which shall not equally extend to the exportation of the like articles to any other foreign country.

Article 7.

Articles produced or manufactured in the territories of either of the High Contracting Parties, passing in transit through the territories of the other, in conformity with the laws of the country, shall be reciprocally free from all transit duties, whether they pass direct, or whether during transit they are unloaded, warehoused or reloaded.

Article 8.

Internal duties or taxes which are, or hereafter may be, levied in the territories of either of the High Contracting Parties by, or on behalf of, the State or a local authority or other corporation on the production, manufacture, sale or consumption of goods shall not affect the goods of one Party imported into the territories of the other under any pretext whatever, to a greater extent or in a more restrictive way, than goods of the same kind, which are the produce or manufacture of the other Party.

Articles produced or manufactured in the territories of either of the High Contracting Parties imported into the territories of the other, and intended

Strony, a przeznaczone jedynie dla tranzytu, bądź przechowania w składach, nie będą podlegały jakimkolwiek podatkom i opłatom wewnętrznym.

for transit or warehousing only, shall not be subjected to any internal duties or taxes.

Artykuł 9.

Article 9.

Kupcy i przemysłowcy, obywatele jednej z Wysokich Umawiających się Stron, zarówno jak kupcy i przemysłowcy osiedli i wykonywujący swój handel i przemysł na terytorjach tej Strony, mogą na terytorjach drugiej Strony, zarówno osobiście jak i za pośrednictwem handlowych komiwojażerów, dokonywać zakupów lub przyjmować zamówienia z próbkami, bądź wzorami albo bez nich; tacy kupcy, przemysłowcy i ich handlowi komiwojażerowie, w czasie dokonywania zakupów i przyjmowania zamówień, będą korzystali w dziedzinie opodatkowania i ułatwień z traktowania nie mniej korzystnego, niż to, które jest stosowane do kupców, przemysłowców i handlowych komiwojażerów, obywateli jakiegokolwiek innego obcego kraju.

Merchants and manufacturers, nationals of one of the High Contracting Parties, as well as merchants and manufacturers domiciled and exercising their commerce and industries in the territories of such Party, may, in the territories of the other, either personally or by means of commercial travellers, make purchases or collect orders with or without samples or specimens and such merchants, manufacturers, and their commercial travellers, while so making purchases and collecting orders, shall, in the matter of taxation and facilities, enjoy treatment not less favourable than that accorded to merchants, manufacturers and commercial travellers, nationals of any other foreign country.

Jeśli jedna z Wysokich Umawiających się Stron, będzie uważała za potrzebne ustanowić zaświadczenia, stwierdzające charakter pewnych osób, jako handlowych komiwojażerów, w celu udzielania im powyższych ułatwień, to w tym wypadku Wysokie Umawiające się Strony ustalą zapomocą wymiany not formę takich zaświadczeń oraz władze, upoważnione do wystawiania ich.

If one of the High Contracting Parties should consider it necessary to require certificates attesting the character of certain persons as commercial travellers in order to accord them the above facilities, in that case the High Contracting Parties shall by exchange of notes agree on the form of such certificates and the authorities competent to issue them.

Artykuły przywożone jako próbki i wzory dla celów wyżej wymienionych, będą czasowo dopuszczone w każdym kraju bez cła zgodnie z przepisami celnymi i formalnościami, ustanowionymi celem albo zapewnienia ich reeksportu, albo uiszczenia przepisowej opłaty celnej w razie niedokonania reeksportu w ciągu okresu dwunastomiesięcznego. Jednakże powyższy przywilej nie będzie rozciągnięty na artykuły, które skutkiem swej jakości lub wartości nie mogą być uważane za próbki, lub które skutkiem swych właściwości nie mogłyby być identyfikowane przy reeksporcie. Rozstrzygnięcie kwestji zakwalifikowania próbek do przywozu wolnego od cła należy w każdym poszczególnym wypadku wyłącznie do kompetentnych władz w miejscowości gdzie import się odbywa.

Articles, imported as samples and specimens for the purpose mentioned above, shall, in each country, be temporarily admitted free of duty on compliance with the customs regulations and formalities established to assure their re-exportation or the payment of the prescribed customs duties if not re-exported within the period of twelve months. But the foregoing privilege shall not extend to articles which, owing to their quality or value, cannot be considered as samples, or which owing to their nature, could not be identified upon re-exportation. The determination of the question of qualification of samples for duty free admission rests in all cases exclusively with the competent authorities of the place where the importation is effected.

Próbki bez wartości handlowej będą dopuszczone bez cła na terytorja każdej z Wysokich Umawiających się Stron.

Samples of no commercial value shall be admitted into the territories of either of the High Contracting Parties free of duty.

Władze celne kraju importującego będą uznawały jako dostateczne dla identyfikowania na przyszłość próbek lub wzorów znaki, które były umieszczone przez władze celne kraju eksportującego, z tem zastrzeżeniem, że omawiane próbki lub wzory będą zaopatrzone w opis, poświadczony przez władze celne tego kraju. Dodatkowe znaki mogą jednakże być umieszczone na próbkach lub wzorach przez władze celne kraju importującego we wszystkich wypadkach, w których te władze będą uważały dodatkowe gwarancje za niezbędne dla zapewnienia identyfikowania tych próbek lub wzorów przy reeksporcie. Z wyjątkiem tego ostatniego wypadku

The Customs Authorities of the importing country shall recognize as sufficient for the future identification of the samples or specimens the marks which have been affixed by the Customs Authorities of the exporting country, provided that the said samples or specimens are accompanied by a descriptive list certified by the Customs Authorities of the latter. Additional marks may, however, be affixed to the samples or specimens by the Customs Authorities of the importing country in all cases in which the latter consider the additional guarantee indispensable for ensuring the identification of the samples or specimens on re-exportation. Except in the latter

weryfikacja celna będzie ograniczona do zidentyfikowania próbek i ustalenia ogólnej wysokości cła i opłat, którym będą one ewentualnie podlegać.

Zwrot cła opłaconego przy imporcie, lub zwolnienie kaucji zabezpieczającej opłatę cła nastąpi bez zbędnej zwłoki i pod warunkiem potrącenia cła, mających być opłaconymi za próbki lub wzory niezadeklarowane do reeksportu i nie umieszczone pod pieczęcią celną.

Artykuł 10.

Obywatele jednej z Wysokich Umawiających się Stron będą korzystali na terytorjach drugiej Strony z tych samych praw, co i obywatele tejże Strony w dziedzinie patentów na wynalazki, znaków ochronnych, rysunków i wzorów przemysłowych, nazw handlowych, nazw pochodzenia towarów i ochrony przed nieuczciwym współzawodnictwem, z zastrzeżeniem wypełnienia formalności przewidzianych przez prawo.

Artykuł 11.

Statki jednej z Wysokich Umawiających się Stron będą korzystały w portach drugiej Wysokiej Umawiającej się Strony z traktowania nie mniej korzystnego, niż to, z którego korzystają statki krajowe, bądź statki kraju najbardziej uprzywilejowanego, w każdym razie z wyjątkiem handlu przybrzeżnego oraz żeglugi rzecznej i na jeziorach, które każda z Wysokich Umawiających się Stron będzie miała prawo zastrzec dla statków krajowych.

Każda z Wysokich Umawiających się Stron zezwoli na import lub eksport wszelkich towarów, których import lub eksport jest dozwolony, zarówno jak na przewóz pasażerów na statkach drugiej Strony, przychodzących z ich odnośnych terytoriów lub do nich się udających. Takie statki, pasażerowie ich i ładunki będą korzystały z takich samych przywilejów i nie będą podlegały cłom i opłatom innym lub wyższym, niż statki krajowe, pasażerowie ich i ładunki, lub też statki kraju najbardziej uprzywilejowanego i pasażerowie ich i ładunki.

Przedsiębiorstwa żeglugowe jednej z Wysokich Umawiających się Stron, trudniące się przewozem emigrantów, korzystać będą na terytorjum drugiej Strony z traktowania udzielanego odpowiednim towarzystwom kraju najbardziej uprzywilejowanego.

Artykuł 12.

Narodowość okrętu będzie stwierdzona według ustawodawstwa Państwa, do którego dany okręt należy, zapomocą tytułów i patentów, znajdujących się na statku a wydanych przez właściwe władze.

Poza wypadkiem sprzedaży sądowej, okręty jednej z Wysokich Umawiających się Stron nie będą

case, customs verification shall be confined to identifying the samples and deciding the total duties and charges to which they may eventually be liable.

The refund of duties paid on importation or the release of the security for the payment of these duties shall be effected without undue delay and subject to the deduction of the duties payable on samples or specimens which are neither produced for re-exportation nor placed in bond.

Article 10.

Nationals of each of the High Contracting Parties, shall have, in the territories of the other, the same rights as nationals of that Party in regard to patents for inventions, trade-marks, industrial designs and patterns, commercial names, names of origin of products, and the prevention of unfair competition, upon fulfilment of the formalities provided for by law.

Article 11.

The vessels of each of the High Contracting Parties shall enjoy in the ports of the other High Contracting Party treatment not less favourable than that accorded to national vessels or to vessels of the most favoured nation, excepting always coasting trade and river or lake traffic which each of the High Contracting Parties shall have the right to reserve to national vessels.

Each High Contracting Party shall permit the importation or exportation of all merchandise, the importation or exportation of which is permitted, as well as the carriage of passengers from or to their respective territories upon the vessels of the other. Such vessels, their passengers and cargoes, shall enjoy the same privileges as, and shall not be subject to duties or charges other or higher than, national vessels, their passengers and cargoes, or the vessels of the most favoured nation and their passengers and cargoes.

Navigation companies of either of the High Contracting Parties engaged in the transport of emigrants shall in the territories of the other High Contracting Party enjoy the same treatment in every respect as the corresponding navigation companies of the most favoured nation.

Article 12.

The nationality of a vessel shall be established in accordance with the laws of the state to which the vessel belongs by the aid of certificates of registry and other documents carried on the ship and issued by the proper authorities.

With the exception of sale under a judgment of a court of justice, the vessels of either of the High

mogły ulec nacjonalizacji na terytorjum drugiej Strony bez wydania przez władze kraju, któremu podlegają, deklaracji stwierdzającej, że dany okręt już nie figuruje w jego rejestrach.

Contracting Parties shall not be liable to have their national character changed within the territories of the other unless a declaration that the vessel is no longer on its registry is issued by the authorities of the former state.

Artykuł 13.

Obywatele każdej z Wysokich Umawiających się Stron na terytorjum drugiej Strony, będą korzystali ze swobodnego dostępu do sądów, bądź jako powodowie, bądź jako pozwani, we wszelkich sprawach, bez innych warunków, ograniczeń lub opłat, niż te, które nakładane są na krajowców; narówni z krajowcami będą mieli swobodę odwoływania się we wszystkich sprawach do usług adwokatów, pełnomocników, rzeczników lub innych zastępców, wybranych z pośród osób dopuszczonych do wykonania zawodu prawnego, według ustaw obowiązujących na odnośnem terytorjum.

Postanowienia powyższe nie odnoszą się do *cautio judicatum solvi* ani do prawa ubogich; uregulowanie tych spraw nastąpi przez osobną umowę.

Article 13.

The nationals of each of the High Contracting Parties in the territory of the other shall enjoy free access to the courts of justice, either as plaintiffs or as defendants in all matters, without other conditions, restrictions or taxes than those imposed on nationals; and like them they shall be at liberty to have recourse in all matters to the services of advocates, attorneys, solicitors or other agents selected from among the persons admitted to the legal professions by the laws in force in the territory in question.

The above provisions shall not apply to the „*cautio judicatum solvi*” or to rights obtainable „*in forma pauperis*”, which matters will be settled by a separate convention.

Artykuł 14.

Obywatele jednej z Wysokich Umawiających się Stron na terytorjach drugiej Strony będą mieli zupełną swobodę nabywania i posiadania wszelkiego rodzaju własności ruchomej i nieruchomości w tych granicach i czyniąc zadość takim warunkom, w jakich ustawodawstwo drugiej Strony pozwala, lub będzie pozwalało nabywać i posiadać własność obywatelom jakiegokolwiek innego obcego kraju. Będą oni mogli nią dysponować drogą sprzedaży, zamiany, darowizny, umowy małżeńskiej, testamentu, lub w jakikolwiek inny sposób, bądź nabywać ją przez dziedziczenie pod temi samemi warunkami, jakie są lub będą ustanowione w odniesieniu do obywateli jakiegokolwiek innego obcego kraju. Nie będą oni podlegali w żadnym z wymienionych wypadków jakimkolwiek podatkowi, opłatom lub obciążeniom jakiegokolwiek natury, innym lub wyższym, niż te, które są, lub będą ogólnie stosowane do obywateli jakiegokolwiek innego obcego kraju.

Ponadto obywatele jednej z Wysokich Umawiających się Stron, włączając w to spółki i inne stowarzyszenia, założone i wykonywujące swe czynności zgodnie z ustawami, obowiązującymi na terytorjach tej Wysokiej Umawiającej się Strony, będą korzystali bezwarunkowo pod każdym względem na terytorjach drugiej Wysokiej Umawiającej się Strony z traktowania kraju najbardziej uprzywilejowanego we wszystkich sprawach, dotyczących wykonywania handlu i przemysłu, ze zwolnienia od rewizyj domowych lub rewizyj sklepów, bądź też innych pomieszczeń, od inspekcji lub badania ich ksiąg, dokumentów i rachunków z wyjątkiem wypadków przewidzianych przez prawo. Nie będą oni również podlegali podatkowi ogólnym, bądź miejscowym opłatom, nale-

Article 14.

The nationals of each of the High Contracting Parties in the territories of the other shall be at full liberty to acquire and possess every description of property, movable and immovable, within the limitations and subject to the conditions under which the laws of the other Party permit, or shall permit, the nationals of any other foreign country to acquire and possess property. They may dispose of the same by sale, exchange, gift, marriage, testament, or in any other manner, or acquire the same by inheritance, under the same conditions as are or shall be established with regard to nationals of any other foreign country. They shall not be subjected in any of the cases mentioned to any taxes, imposts, or charges of whatever denomination other or higher than those which are, or shall be, generally applicable to nationals of any other foreign country.

Moreover the nationals of either of the High Contracting Parties including companies and other associations organized and exercising their functions in accordance with the laws in force in the territories of that High Contracting Party shall enjoy unconditionally in every respect in the territories of the other High Contracting Party the most-favoured-nation treatment in all matters concerning the exercise of commerce and industry, exemption from domiciliary visits or from search of shops, or other premises or from inspection or examination of their books, papers and accounts except under due process of law. Nor shall they be subject to taxes, general or local, imposts, fees, rates or other official charges, other or greater than those imposed on the nationals

żytościom, taksom, lub innym urzędowym obciążeniom, innym lub wyższym, niż te, które nakładane są na obywateli lub spółki bądź inne stowarzyszenia drugiej Wysokiej Umawiającej się Strony.

or companies or other associations of the other High Contracting Party.

Artykuł 15.

Obywatele jednej z Wysokich Umawiających się Stron na terytorjach drugiej Strony będą zwolnieni od wszelkiej obowiązkowej służby wojskowej, czy to w armii czynnej, czy to w marynarce, lotnictwie, gwardji narodowej lub milicji, oraz od wszelkich opłat lub rekwizycji, wymaganych wzamian za taką służbę.

Article 15.

The nationals of each of the High Contracting Parties in the territories of the other shall be exempted from all compulsory military service whatsoever, whether in the army, navy, air force, national guard or militia, and from all taxes or requisitions levied in lieu of such services.

Artykuł 16.

Każda z Wysokich Umawiających się Stron będzie miała prawo mianowania konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów, agentów konsularnych i radców handlowych celem urzędowania ich w miastach i portach terytorjów drugiej Strony, do których tacy konsulowie lub ajenci jakiegokolwiek innego państwa są dopuszczeni. Jednakże tacy konsulowie generalni, konsulowie, wice-konsulowie, ajenci konsularni i radcowie handlowi nie mogą objąć swych funkcji dopóki nie będą przyjęci i dopuszczeni w zwykłej formie.

Article 16.

Each of the High Contracting Parties shall be at liberty to appoint consuls-general, consuls, vice-consuls, consular agents and trade commissioners to reside in the towns and ports of the territory of the other to which such consuls or agents of any other State are admitted. Such consuls general, consuls, vice-consuls, consular agents, and trade commissioners, however, shall not enter upon their functions until after they shall have been accepted and admitted in the usual manner.

Właściwi kierownicy placówek lub ich zastępcy, zarówno jak ajenci służby konsularnej, kierownicy kancelarji, attachés i inni, będą, z zastrzeżeniem wzajemności, korzystali z osobistych przywilejów, immunitetów i zwolnień takich, jakie są lub mogą być przyznane podobnym urzędnikom tej samej kategorii i stopnia najbardziej uprzywilejowanego kraju obcego.

The heads of posts, titular or acting, as well as the agents of the consular service, chancellors, attaches or others, on condition of reciprocity, shall enjoy the personal privileges, immunities and exemptions such as are or may be accorded to similar agents of the same class and grade of the most favoured foreign nation.

Wysokie Umawiające się Strony wyrażają zgodę zawarcia Konwencji, celem ustalenia uprawnień i funkcji tych urzędników.

The High Contracting Parties agree to conclude a convention with a view to determining and defining the powers and functions of these agents.

Artykuł 17.

Postanowienia niniejszej Konwencji, a w szczególności jej artykułów 3, 4, 5, 6, 9, 11, 14 i 15, nie będą miały zastosowania do przywilejów, preferencyj lub traktowania, mogących być kiedykolwiek stosowanymi wyłącznie między terytorjami podlegającymi suwerenności Jego Królewskiej Mości, Króla Wielkiej Brytanji, Irlandji i Brytyjskich Dominjonów Zamorskich, Cesarza Indyj, albo znajdującymi się pod zwierzchnictwem, protektoratem lub mandatem Jego Królewskiej Mości.

Article 17.

The stipulations of this Convention, and particularly of Articles 3, 4, 5, 6, 9, 11, 14 and 15 thereof, shall not extend to privileges, preferences or treatment which may at any time be in force exclusively between territories under the sovereignty of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British dominions beyond the Seas, Emperor of India, or under His Majesty's suzerainty, protection or mandate.

Artykuł 18.

Jakiegokolwiek spory, które mogą powstać pomiędzy Wysokimi Umawiającymi się Stronami w związku z właściwą interpretacją lub zastosowaniem ja-

Article 18.

Any dispute which may arise between the High Contracting Parties in regard to the proper interpretation or application of any of the provisions of

kiegokolwiek postanowienia niniejszej Konwencji, a któreby nie mogły być rozstrzygnięte w drodze rozmów między ich przedstawicielami, będą poddane, za wspólną zgodą, w drodze zapisu kompromisowego Sądowi Rozjemczemu, który będzie się składał w każdym poszczególnym wypadku z arbitra, mianowanego przez każdą Stronę z pośród jej obywateli, i z superarbitra, wybranego w drodze porozumienia między arbitrami.

Artykuł 19.

Rząd Polski, któremu zostało powierzono prowadzenie spraw zewnętrznych Wolnego Miasta Gdańska, zgodnie z art. 104 Traktatu Wersalskiego i artykułami 2 i 6 Konwencji Paryskiej między Polską i Wolnym Miastem Gdańskiem z 9 listopada 1920 roku, zastrzega sobie prawo oświadczenia, że Wolne Miasto jest Umawiającą się Stroną w niniejszej Konwencji i że przyjmuje zobowiązania oraz nabywa prawa w niej ustalone.

Zastrzeżenie powyższe nie odnosi się do tych postanowień niniejszej Konwencji, które Rzeczpospolita Polska w odniesieniu do Wolnego Miasta Gdańska już zawarła na zasadzie praw, przysługujących Polsce traktatowo.

Artykuł 20.

Niniejsza Konwencja będzie ratyfikowana i dokumenty ratyfikacyjne będą wymienione w Warszawie, skoro tylko to będzie możliwe.

Wejdzie ona w życie piętnastego dnia po dacie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych i będzie obowiązywała w ciągu jednego roku od daty wejścia w życie. W wypadku jeśli żadna z Wysokich Umawiających się Stron nie zawiadomi drugiej Strony na trzy miesiące przed upływem wymienionego okresu rocznego o swym zamiarze rozwiązania niniejszej Konwencji, będzie ona uważana za przedłużoną i pozostanie w mocy do upływu trzech miesięcy od daty, w której jedna z Wysokich Umawiających się Stron zawiadomi drugą Stronę o swym zamiarze rozwiązania Konwencji.

Na dowód czego pełnomocnicy obu Stron podpisali Konwencję niniejszą i wycisnęli na niej swe pieczęcie.

Sporządzono w Ottawie dnia trzeciego lipca tysiąc dziewięćset trzydziestego piątego roku w dwóch egzemplarzach, każdy w języku polskim i angielskim, jednakowo obowiązujących.

L. S. *Dr. J. Adamkiewicz*

this Convention and which cannot be solved by discussion between their representatives shall, by common consent, by submission in writing, be referred to a Court of Arbitration which shall in each particular case be constituted by each Party nominating one of its nationals as arbiter and an umpire who shall be chosen by agreement between the arbiters.

Article 19.

The Polish Government which is entrusted with the conduct of the foreign affairs of the Free City of Danzig under Article 104 of the Treaty of Versailles and Articles 2 and 6 of the Treaty signed in Paris on November 9, 1920, between Poland and the Free City of Danzig, reserves hereby the right to declare that the Free City of Danzig is a Contracting Party to this Convention and that it assumes the obligations and acquires the rights laid down therein.

This reservation does not relate to those stipulations of this Convention which the Republic of Poland has accepted with regard to the Free City in accordance with the Treaty rights conferred on Poland.

Article 20.

The present Convention shall be ratified and the ratifications shall be exchanged at Warsaw as soon as practicable.

It shall come into force fifteen days after the exchange of ratifications and shall be binding for a period of one year from the date of coming into force. In case neither of the High Contracting Parties shall have given notice to the other three months before the expiration of the said period of one year of its intention to terminate the present Convention, it shall be regarded as having been prolonged and shall remain in force until the expiration of three months from the date on which either of the High Contracting Parties shall have given to the other notice of its intention to terminate it.

In witness whereof the respective Plenipotentiaries have signed this Convention and have affixed thereto their seals.

Done in duplicate at Ottawa, in English and Polish texts, both authentic, this third day of July in the year of Our Lord one thousand nine hundred and thirty-five.

L. S. *R. B. Bennett*

L. S. *R. B. Hanson*

L I S T A A

artykuły kanadyjskie korzystające przy ich przywozie do polskiego obszaru celnego z procentowych zniżek od kolumny II polskiej taryfy celnej, jak poniżej:

Pozycja taryfy celnej polskiej	N a z w a t o w a r u	Stawki kol. II mniej opust od sumy cła:
256 z p. 3	Sledzie gatunku „clupea harengus“ z dodatkiem korzeni, przypraw i t. p. w opakowaniu: — (a) pow. 500 gr * * * * * (b) 500 gr i mniej z bezpośrednim opakowaniem.	65% 65%
256 z p. 4	Łososiwate (salmonoids) przyrządzone w jakikolwiek sposób w opakowaniu hermetycznym.	70%
256 z p. 4	Małe ryby clupeoidalne, określane jako sardynki kanadyjskie, poławiane u wybrzeży Północnej Ameryki, marynowane w occie, oliwie, sosach, faszerowane lub inaczej przyrządzone, w opakowaniu hermetycznym. Uwaga do poz. 256 z p. 4: — W każdym poszczególnym wypadku przy imporcie do Polski, będą wymagane świadectwa, wydane przez właściwe władze kanadyjskie, stwierdzające, że ryby te zostały złowione u wybrzeży Ameryki Północnej.	65%
258 z p. 1	Homary przyrządzone w jakikolwiek sposób w opakowaniu hermetycznym.	75%
510	Skóry lakierowane, bronzowane, srebrzone, złoczone, malowane i tym podobne: — (1) w całości i połówkach * * * * * (2) w wykrojach, kawałkach * * * * *	55% 55%
516 z p. 1	Skóry futrzane, surowe: lisy srebrne (czarne) * * * * *	80%
794 p. 2 (b)	Celuloza: — bielona o zawartości wody: — 50% i mniej: — I. dla papierni do wyrobu papieru za pozwoleniem Ministra Skarbu. II. inna	46.66% 33.33%
1248 z p. 6	Łyżwy * * * * *	35%

SCHEDULE A

Canadian products enjoying on their importation into the Polish Customs territory the percentages of discount from Column II of the Polish Customs Tariff indicated below:

Number of Item in Polish Customs Tariff	Designation of Articles	Rates of Column II less a discount on the amount of the duty of
Ex 256 (3)	Herrings of the species named „Clupea harengus“, spiced or otherwise prepared, together with the packing: — (a) weighing more than 500 gr (b) weighing 500 g and less together with the immediate container.	65 p. c. 65 p. c.
Ex 256 (4)	Salmonoids, prepared in any manner, packed in air-tight receptacles.	70 p. c.
Ex 256 (4)	Small clupeoid fish, designated „Canadian Sardines“, caught near the shores of North America, marinated in vinegar, oil, sauces, stuffed or otherwise prepared, in air-tight receptacles. Note to ex 256 (4): — Certificates issued by the proper Canadian Authorities to the effect that the said fish have been caught near the shores of North America shall be required in each particular case on importation into Poland.	65 p. c.
Ex 258 (1)	Lobsters, prepared in any manner, packed in airtight receptacles.	75 p. c.
510	Leather, varnished, bronzed, silvered, gilded, painted or similarly processed: — (1) Whole and halves (2) Cuttings and pieces	55 p. c. 55 p. c.
Ex 516 (1)	Silver (black) fox skins, raw	80 p. c.
794	Chemical wood-pulp, bleached containing water: —	
Sub-item 2	(b) 50 p. c. or less:— I. When imported by papermills for the manufacture of paper on the grounds of a permit issued by the Minister of Finance. II. Other wood-pulp	46.66 p. c. 33.33 p. c.
Ex 1248 (6)	Ice skates	35 p. c.

L I S T A B

artykuły polskie, korzystające przy przywozie do Kanady z poniżej wyszczególnionych zniżek od taryfy pośredniej, wyrażonych w procentach odnośnych stawek taryfy pośredniej, względnie z wolności od cła.

Pozycja kan. taryfy celnej	N a z w a t o w a r u	
Ex 8	Szynki w puszkach	Stawka taryfy pośredniej mniej niżka 20%
Ex 71 b	Nasiona koniczyny	Stawka taryfy pośredniej mniej niżka 25%
72 c	Nasiona buraków cukrowych dla celów rolniczych.	Bez cła
Ex 85	Grzyby suszone, z wliczeniem wagi opakowania.	Stawka taryfy pośredniej mniej niżka 45%
Ex 169	Książki, a mianowicie: powieści, beletrystyka lub literatura pokrewna, drukowane w Polsce w języku polskim lub ukraińskim, nieoprawione lub zszyte w oprawach papierowych, za wyjątkiem rocznych wydawnictw gwiazdkowych oraz wydawnictw dla młodzieży i książek obrazkowych dla dzieci.	Bez cła
Ex 171	Książki, druki, perjodyki i broszury, lub części ich, inaczej niewymienione, drukowane w Polsce i w polskim albo ukraińskim języku, z wyłączeniem niezapisanych ksiąg rachunkowych, zeszytów lub książek do pisania i rysunków.	Bez cła
Ex 208	Siarczan amonjaku	Bez cła
Ex 308	Wyroby alabastrowe, inaczej niewymienione.	Stawka taryfy pośredniej mniej niżka 25%
Ex 326	Szkło stołowe rżnięte, prasowane, odlewane lub kryształowe, ozdobne lub nie; szkło stołowe dęte i inne towary ze szkła rżniętego.	Stawka taryfy pośredniej mniej niżka 10%
Ex 345	Pył cynkowy i blacha cynkowa	Bez cła
Ex 502	Kleпки dębowe, tarte, lupane lub ciosane nie więcej obrobione, jak fulgowane lub federowane.	Bez cła
519	Meble domowe, biurowe, gabinetowe lub sklepowe z drzewa, żelaza lub innego materiału, w częściach lub wykończone.	Stawka taryfy pośredniej mniej niżka 10%
Ex 549 a	Włos koński, nie więcej przerobiony jak poprostu oczyszczony, moczony lub farbowany.	Bez cła
Ex 549 b	Włos koński fryzowany lub farbowany, inaczej niewymieniony.	Stawka taryfy pośredniej mniej niżka 15%
Ex 585	Smoła z sosny i żywica sosnowa, surowa w paczkach, nie mniejszych niż 15 galonów.	Bez cła
Ex 599	Skóry bydlęce z włosiem i bez, surowe, suszone, solone lub piklowane.	Bez cła
601	Skóry futrzane wszelkiego rodzaju, nieobrobione w jakikolwiek sposób.	Bez cła
622	Kufry, walizy, pudełka na kapelusze, torby podróżne, sakwy na narzędzia i koszyki wszelkiego rodzaju inaczej nie wymienione.	Stawka taryfy pośredniej mniej niżka 12½%
Ex 624	Ornamenty, statuy i statuetki alabastrowe.	Stawka taryfy pośredniej mniej niżka 15%
654	Szczecina, materiały roślinne na miotły i oprawy do szczotek do włosów.	Bez cła
Ex 557 a	Wstęgi kinematograficzne, pozytywki, wytworzone w Polsce w języku polskim lub ukraińskim, 1 i 1/8 cala szerokości i powyżej.	Stawka taryfy pośredniej mniej niżka 50%

SCHEDULE B

Polish products subject on their importation into Canada to the intermediate Tariff rates less discounts as hereinafter indicated based upon percentages of the rates payable by virtue of said intermediate Tariff or free.

Number of Item in Canadian Customs Tariff	Designation of Articles	
Ex 8	Canned hams	Intermediate Tariff less a discount of 20 p. c.
Ex 71 b	Clover seed	Intermediate Tariff less a discount of 25 p. c.
72 c	Seed of the sugar beet, for agricultural purposes.	Free
Ex 85	Mushrooms, dried, the weight of the packages to be included in the weight for duty.	Intermediate Tariff less a discount of 45 p. c.
Ex 169	Books, viz.: — Novels or works of fiction, or literature of a similar character, printed in Poland and in the Polish or Ukrainian language, unbound or paper bound in sheets, but not to include Christmas annuals or publications commonly known as juvenile and toy books.	Free
Ex 171	Books, printed, periodicals and pamphlets, or parts thereof, n. o. p., when printed in Poland and in the Polish or Ukrainian language, not to include blank account books, copy books, or books to be written or drawn upon.	Free
Ex 208	Sulphate of ammonia	Free
Ex 308	Manufactures of alabaster, n. o. p.	Intermediate Tariff less a discount of 25 p. c.
Ex 326	Cut, pressed, moulded or crystal glass tableware, decorated or not; blown glass tableware and other cut glass ware.	Intermediate Tariff less a discount of 10 p. c.
Ex 345	Zinc dust and sheets	Free
Ex 502	Staves of oak, sawn, split or cut, not further manufactured than listed or jointed.	Free
519	House, office, cabinet or store furniture of wood, iron or other material, in parts or finished.	Intermediate Tariff less a discount of 10 p. c.
Ex 549 a	Horse hair, not further manufactured than simply cleaned and dipped or dyed.	Free
Ex 549 b	Horse hair, curled or dyed, n. o. p.	Intermediate Tariff less a discount of 15 p. c.
Ex 585	Pine pitch; and pine tar, crude, in packages of not less than fifteen gallons.	Free
Ex 599	Hides and skins of cattle, raw, whether dry, salted or pickled.	Free
601	Fur skins of all kinds, not dressed in any manner.	Free
622	Trunks, valises, hat boxes, carpet bags, tool bags, and baskets of all kinds, n. o. p.	Intermediate Tariff less a discount of 12½ p. c.
Ex 624	Ornaments, statues and statuettes, of alabaster.	Intermediate Tariff less a discount of 15 p. c.
654	Bristles, broom corn, and hair brush pads.	Free
Ex 657 a	Cinematograph or moving picture films, positives, made in Poland and speaking the Polish or Ukrainian languages, one and one-eighth of an inch in width and over.	Intermediate Tariff less a discount of 50 p. c.

Zaznajomiwszy się z powyższą konwencją i dołączonemi do niej listami towarowemi A i B uznaliśmy je i uznajemy za słuszne zarówno w całości, jak i każde z zawartych w nich postanowień; oświadczamy, że są przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone i przyrzekamy, że będą niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 9 marca 1936 r.

(—) *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów:

(—) *Marjan Zyndram-Kościałkowski*

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *Beck*

